

Extraövningar

Text 1 Markera adjektiv och particip i texten

Det stora huset låg vid ett ensamt hav.

Det var ett gammalt hav som för det mesta låg grått och stilla, halvsovande och i väntan.

Vågorna var tunga och breda och slog sakta, som med suckar, in mot stranden.

Det var ett långgrundt hav med vajande sjögräs och stim av förskrämda småspigg närmast stranden. Sedan djupare med blåstång som famlade och sträckte sig mot solblänket därovanför. Och till slut, långt ut, där det förlorade kontakten med land, bråddjupt och tyst, med väldiga, ödsliga sandslätter där sluga, gråstora fiskar simmade. Fiskar som helst skötte sitt i mörker.

Facit text 1

Det **stora** huset låg vid ett **ensamt** hav.

Det var ett **gammalt** hav som för det mesta låg **grått** och **stilla**, **halvsovande** och i väntan.

Vågorna var **tunga** och **breda** och slog **sakta**, som med suckar, in mot stranden.

Det var ett **långgrundt** hav med **vajande** sjögräs och stim av **förskrämda** småspigg närmast stranden. Sedan **djupare** med blåstång som famlade och sträckte sig mot solblänket därovanför. Och till slut, **långt** ut, där det förlorade kontakten med land, **bråddjupt** och **tyst**, med **väldiga**, **ödsliga** sandslätter där **sluga**, **gråstora** fiskar simmade. Fiskar som helst skötte sitt i mörker.

Text 2 Markera substantiv och verb i texten

Från stranden sträckte sig en träbrygga som gistet vaggade i takt med vågorna. Längst ut på bryggan stod en slags byggnad som en gång i tiden används som badhytt. Numera fanns det bara tre väggar och ett halvt tak men det kunde fortfarande ge lite lä för vinden.

Strandremsan mellan havet och strandängen var smal, men fylld av liv. Mellan stenarna, som havet slipat runda och släta, hade märkräftor och husmaskar sina hem, och i den fuktiga sanden, alldeles intill vattnet, grävde kortvingen sina gångar på flykt undan fienden – den obehaglige jordlöparen. Och under alla större stenar kunde man finna stora och betydande gråsuggefamiljer där små vita suggebarn sköttes och övervakades av runda, gråa suggmadamner.

Facit text 2

Från **stranden** **sträckte** sig en **träbrygga** som gistet **vaggade** i takt med **vågorna**. Längst ut på **bryggan** **stod** en slags **byggnad** som en **gång** i **tiden** **använts** som **badhytt**. Numera **fanns** det bara tre **väggar** och ett halvt **tak** men det **kunde** fortfarande **ge** lite **lä** för **vinden**.

Strandremsan mellan **havet** och **strandängen** **var** smal, men fylld av **liv**. Mellan **stenarna**, som **havet** **slipat** runda och släta, **hade** **märkräftor** och **husmaskar** sina **hem**, och i den fuktiga **sanden**, alldeles intill vattnet, **grävde** **kortvingen** sina **gångar** på **flykt** undan **fienden** – den obehaglige **jordlöparen**. Och under alla större **stenar** **kunde** man **finna** stora och betydande **gråsuggefamiljer** där små vita **suggebarn** **sköttes** och **övervakades** av runda, gråa **suggmadamner**.

Text 3 Markera prepositioner, subjunktioner och konjunktioner.

Huset stod en bit in på strandängen.

Stort och tungt med väldiga gråstensmurar och med höga smala fönster som allvarligt tittade ut över havet och stranden. Fyra våningar högt, om man räknade med vinden med de små gluggarna precis under taknocken. Och gammalt. Så gammalt, att det levde inneslutet i sig själv, utan att någonsin bry sig, om det var sommar eller vinter, storm eller stiltje. Strängt, fyrkantigt och slutet låg det där på de vidsträckta strandängarna. Ängar, som om somrarna lyste och doftade av de härligaste smultronklöver men som om vintrarna pinades av de vassaste vindar och de isigaste snöbyar. Bortom strandängarna tog hedarna vid, i oändligheters oändlighet, med en mager, förkrympt och plågad växtlighet av gräs och ljung och knotiga enar.

Facit text 3

Huset stod en bit in **på** strandängen.

Stort och tungt **med** väldiga gråstensmurar **och med** höga smala fönster **som** allvarligt tittade ut **över** havet **och** stranden. Fyra våningar högt, **om** man räknade med vinden **med** de små gluggarna precis **under** taknocken. **Och** gammalt. Så gammalt, **att** det levde inneslutet **i** sig självt **utan att** någonsin bry sig, **om** det var sommar **eller** vinter, storm **eller** stiltje. Strängt, fyrkantigt **och** slutet låg det där **på** de vidsträckta strandängarna. Ängar,**som om** somrarna lyste **och** doftade **av** de härligaste smultronklöver **men som om** vintrarna pinades **av** de vassaste vindar **och** de isigaste snöbyar. **Bortom** strandängarna tog hedarna vid, **i** oändligheters oändlighet, **med** en mager, förkrympt och plågad växtlighet **av** gräs **och** ljung **och** knotiga enar.

Text 4 Stryk under adverbialen i följande text

Hertha firade sin ensamhet och sin lägenhet genom att på kvällen rensa bort allt som påminde om Erik. Strumpor, kalsonger, skjortor, ett par badbyxor som med vämjelse minde henne om den första sommaren tröjan hon stickat förra julen och den fläckiga kavajen vars skärgård av rödvin hon aldrig lyckats få bort. Inget gav hon bort. Allt kastade hon i soptunnan och tog med bister min även slaskhinken med sig och pressade dess potatisskal, dess kaffesump och dess grötresten så hårt hon kunde över kläderna. När detta var gjort fylldes hon av den ljuvligaste känsla av befrielse vilken hon högtidlighöll genom att koka en riktigt stor kopp kaffe, duka en bricka med virkat underlägg, ta fram det wienerbröd hon köpt under dagen och sätta sig själv och brickan i den alldeles renbäddade sängen som hädanefter bara skulle vara hennes. Där satt hon sedan mitt i sängen och njöt av friden och den saliga vissheten att Erik, den svinpälsten, aldrig, aldrig mer skulle kunna besudla vare sig henne, hennes lägenhet eller minnet av de goda åren med Kalle. Han kunde nu utplånas.

Text 4 Facit

Hertha firade sin ensamhet och sin lägenhet genom att på kvällen rensa bort allt som påminde om Erik. Strumpor, kalsonger, skjortor, ett par badbyxor som med vämjelse minde henne om den första sommaren , tröjan hon stickat förra julen och den fläckiga kavajen vars skärgård av rödvin hon aldrig lyckats få bort. Inget gav hon bort. Allt kastade hon i soptunnan och tog med bister min även slaskhinken med sig och pressade dess potatisskal, dess kaffesump och dess grötresten så hårt hon kunde över kläderna. När detta var gjort fylldes hon av den ljuvligaste känsla av befrielse vilken hon firade genom att koka en riktigt stor kopp kaffe, duka en bricka med virkat underlägg, ta fram det wienerbröd hon

köpt under dagen och sätta sig själv och brickan i den alldeles renbäddade sängen som hädanefter bara skulle vara hennes. Där satt hon sedan mitt i sängen och njöt av friden och den saliga vissheten att Erik, den svinpälsten, aldrig, aldrig mer skulle kunna besudla vare sig henne, hennes lägenhet eller minnet av de goda åren med Kalle.

Text 5 Markera samtliga pronomen i följande text

Strumpor, kalsonger, skjortor, ett par badbyxor som med vämjelse minde henne om den första sommaren, tröjan hon stickat förra julen och den fläckiga kavajen vars skärgård av rödvin hon aldrig lyckats få bort. Inget gav hon bort. Allt kastade hon i soptunnan och tog med bister min även slaskhinken med sig och pressade dess potatisskal, dess kaffesump och dess grötresten så hårt hon kunde över kläderna. När detta var gjort fylldes hon av den ljuvligaste känsla av befrielse vilken hon högtidlighöll genom att koka en riktigt stor kopp kaffe, duka en bricka med virkat underlägg, ta fram det wienerbröd hon köpt under dagen och sätta sig själv och brickan i den alldeles renbäddade sängen som hädanefter bara skulle vara hennes.

Facit text 5

Strumpor, kalsonger, skjortor, ett par badbyxor **som** med vämjelse minde **henne** om den första sommaren, tröjan **hon** stickat förra julen och den fläckiga kavajen **vars** skärgård av rödvin **hon** aldrig lyckats få bort. **Inget** gav hon bort. **Allt** kastade **hon** i soptunnan och tog med bister min även slaskhinken med **sig** och pressade **dess** potatisskal, **dess** kaffesump och **dess** grötresten så hårt **hon** kunde över kläderna. När **detta** var gjort fylldes **hon** av den ljuvligaste känsla av befrielse **vilken hon** högtidlighöll genom att koka en riktigt stor kopp kaffe, duka en bricka med virkat underlägg, ta fram **det** wienerbröd **hon** köpt under dagen och sätta **sig själv** och brickan i den alldeles renbäddade sängen **som** hädanefter bara skulle vara **hennes**.

Text 6 Gör primär satslösning i följande text

Den hösten och vintern var Anna sjukskriven.

De första veckorna satt hon mest tyst i fåtöljen framför tv:n

Hertha kom varje kväll och lagade middag till henne.

Gunborg kom på förmiddagarna när inte dansskolan var igång,
städade, handlade och berättade om livet på dansskolan.

Beata var där lite då och då men eftersom Anna varken ville prata eller
spela kort tyckte inte Beata att det var roligt.

Julen arrangerade Gunborg i sitt hem.

Hertha njöt av friden och Gunborg och Beatas mat och Anna blev piggare när Gunborg bett henne köpa julklappar till Christina.

Under själva julafton dämpades dock hennes humör och efterhand som kvällen led blev hon tystare och tystare.

Man ska inte gråta över spilld mjölk sa Beata surmulet till henne.

Gunborg gav henne en arg blick. Du borde tänka dig för någon gång mor sa hon och smällde spelkorten i bordet.

Text 5 Facit

Den hösten och vintern var Anna sjukskriven.

T-al FV s s.pv.

De första veckorna satt hon mest tyst i fåtöljen framför tv:n

T-al FV s S-al R-al

Hertha kom varje kväll och lagade middag till henne.

s FV T-al K FV DO prep.obj.

Gunborg kom på förmiddagarna när inte dansskolan var igång,

s FV T-al

städade, handlade och berättade om livet på dansskolan

FV FV K FV prep.obj

Beata var där lite då och då men eftersom Anna varken ville prata eller

s FV R-al T-al K O-al

spela kort tyckte inte Beata att det var roligt.

FV sats.al s DO

Julen arrangerade Gunborg i sitt hem.

DO FV s R-al

Hertha njöt av friden och Gunborg och Beatas mat och Anna blev piggare

s FV prep.obj K s FV spv

när Gunborg bett henne köpa julklappar till Christina.

T-al

Under själva julafton dämpades dock hennes humör och efterhand som

T-al FV sats.al s K T-al

kvällen led blev hon tystare och tystare.

FV s spv

Man ska inte gråta över spilld mjölk sa Beata surmulet till henne.

DO FV s S-al prep.obj

Gunborg gav henne en arg blick. Du borde tänka dig för någon gång mor

s FV IO DO DO

sa hon och smällde spelkorten i bordet.

FV s K FV DO R-al

Text 7 Gör primär satslösning av följande satser:

1. Den argsinta besten bet flera restauranggäster i benet medan de åt dessert.
2. Efter det att soldaten hade kommit hem blev han aldrig den samme trots psykiatrisk behandling.
3. Varför kan du aldrig vara snäll?
4. Utflykten blev inte så lyckad trots att vädret var riktigt strålande.
5. Vill du inte dansa med mig i kväll fastän jag bjöd dig på sådan fin middag?
6. När han öppnade dörren låg det en död råtta precis framför honom i farstun.
7. Alla mina käraste vänner ska komma till Haiti i nästa vecka för att fira min 26-årsdag.
8. De som inte gillar mig får inte följa med.
9. Karin var misslynt hela vintern och ville inte träffa några människor.
10. Han kallas Långben trots att han faktiskt är ganska kort

Facit text 7

1. Den arginta besten bet flera restauranggäster i benet medan de åt dessert.
s FV DO R-al T-al
2. Efter det att soldaten hade kommit hem blev han aldrig den samme trots psykiatrisk behandling.
T-al FV s sats-al spv
O-al
3. Varför kan du aldrig vara snäll?
O-al FV s sats-al IV spv
4. Utflykten blev inte så lyckad trots att vädret var riktigt strålande.
s FV sats.al spv O-al
5. Vill du inte dansa med mig i kväll fastän jag bjöd dig på sådan fin middag?
FV s sats-al IV prep.obj T-al O-al
6. När han öppnade dörren låg det en död råtta precis framför honom i farstun.
T-al FV f.subj eg.subj R-al
7. Alla mina käraste vänner ska komma till Haiti i nästa vecka för att fira min 26-årsdag.
s FV IV R-al T-al O-al
8. De som inte gillar mig får inte följa med.
s FV sats-al IV VP
9. Karin var misslynt hela vintern och ville inte träffa några människor.
s FV spv T-al K FV sats.al IV DO
10. Han kallas Långben trots att han faktiskt är ganska kort.
s FV spv O-al